EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.7.2025
COM(2025) 408 final

Priporočilo

SKLEP SVETA

o odobritvi začetka pogajanj med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom v zvezi z Veliko Britanijo ter o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PRIPOROČILA

1.1. Razlogi za priporočilo in njegovi cilji

Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska (v nadaljnjem besedilu: Združeno kraljestvo) je 1. februarja 2020 izstopilo iz Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Unija) in Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Euratom). Razmerje urejata dva sporazuma:

– sporazum o izstopu[1], pri čemer je Protokol o Irski/Severni Irski, ki se zdaj imenuje Windsorski okvir[2], sestavni del sporazuma o izstopu,

– sporazum o trgovini in sodelovanju[3].

Evropska unija in Združeno kraljestvo sta 19. maja 2025 organizirala prvi vrh in sprejela skupno izjavo, v kateri sta ponovno potrdila zavezanost celovitemu, pravočasnemu in doslednemu izvajanju sporazuma o izstopu, vključno z Windsorskim okvirom, ter sporazuma o trgovini in sodelovanju. Pozdravila sta Prenovljeno agendo za sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom – skupni dogovor[4], o kateri sta se dogovorila Združeno kraljestvo in Evropska komisija.

Skupni dogovor je bil rezultat predhodnih pogovorov in v njem je opredeljen politični dogovor o vrsti temeljnih parametrov za prihodnje delo v zvezi s sporazumoma o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju ter o povezovanju sistemov za trgovanje z emisijami, ob tem pa opozarja, da bosta obe strani v zvezi s temi zavezami ukrepali hitro v skladu s svojimi postopki in pravnimi okviri.

(a) Skupno sanitarno in fitosanitarno območje

Unija in Združeno kraljestvo sta od 1. januarja 2021 dve ločeni sanitarni in fitosanitarni območji z ločenima zakonodajama in politikami, pri čemer velja izjema za Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko, kjer se na podlagi Windsorskega okvira uporabljajo sanitarna in fitosanitarna pravila Unije.

Unija za Veliko Britanijo od 1. januarja 2021 uporablja pravila svojega sanitarnega in fitosanitarnega pravnega reda ter zadevni pravni red o tržnih standardih in drugih zahtevah, vključno z določbami o certificiranju, kontrolah in vsebinskih zahtevah, ki se uporabljajo za premike iz tretjih držav oziroma v tretje države. Te kontrole vključujejo zlasti dokumentacijske, identifikacijske in fizične preglede, da se zagotovi skladnost blaga s standardi Unije na področju zdravja, varnosti in kakovosti. Združeno kraljestvo je večkrat odložilo izvajanje polnih mejnih kontrol pri vstopu iz Unije. Januarja 2024 je začelo uporabljati ukrepe za uvoz iz Unije, ki so vključevali sanitarne in fitosanitarne preglede in

---

[1] Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL L 29, 31.1.2020, str. 7) (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu).

[2] Skupna izjava št. 1/2023 Unije in Združenega kraljestva v skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, z dne 24. marca 2023 (UL L 102, 17.4.2023, str. 87).

[3] Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (UL L 149, 30.4.2021, str. 10) (v nadaljnjem besedilu: sporazum o trgovini in sodelovanju).

[4] Prenovljena agenda za sodelovanje med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom – skupni dogovor, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/statement_25_1267.

certificiranje, predhodna obvestila o uvozu ter dokumentacijske, identifikacijske in fizične kontrole na meji, pa tudi znatne inšpekcijske pristojbine. Napovedani so bili tudi dodatni pregledi in kontrole, ki pa so bili nadalje odloženi. Vlada Združenega kraljestva je 2. junija 2025 napovedala, da bo glede na zavezo, sprejeto na vrhu med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom 19. maja 2025, kontrole za sadje in zelenjavo s srednjim tveganjem odložila do januarja 2027. Podobno je Združeno kraljestvo do 1. februarja 2027 odložilo uvedbo zahtev glede certificiranja in kontrole v zvezi z ekološkimi proizvodi in tržnimi standardi.

Skupno sanitarno in fitosanitarno območje med Unijo in Združenim kraljestvom bi olajšalo trgovino s proizvodi, za katere veljajo zgoraj navedena sanitarna in fitosanitarna ali druga zadevna pravila. Posledično bi se velika večina premikov živali, živalskih proizvodov, rastlin in rastlinskih proizvodov med Veliko Britanijo in Unijo izvedla brez trenutno zahtevanih ali pričakovanih potrdil ali kontrol. Zagotoviti bi se moralo, da skupno območje ne ogroža notranjega trga Unije ali njenega celovitega pristopa k sanitarnim in fitosanitarnim tveganjem ter prehranskim standardom. Sporazum bi zato moral zagotavljati visoko raven zaščite pred sanitarnimi in fitosanitarnimi tveganji ter ustrezno varstvo potrošnikov v Uniji in Združenem kraljestvu.

(b) Povezovanje sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov

Unija in Združeno kraljestvo od 1. januarja 2021 uporabljata ločena sistema za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov, razen za Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko, kjer se za veleprodajne trge z električno energijo v skladu s členom 9 Windsorskega okvira in Prilogo 4 k navedenemu okviru uporablja sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov.

Zasnovi sistemov Unije in Združenega kraljestva za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov imata številne skupne značilnosti. Vendar so se od leta 2021 razlike med sistemoma začele povečevati, na primer kar zadeva področje uporabe (npr. od leta 2024 sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov zajema domači in mednarodni pomorski prevoz ter ima širše področje uporabe, kar zadeva mednarodno letalstvo) in raven pravic do emisije. Te razlike prispevajo k različnim cenam ogljika v Uniji in Združenem kraljestvu.

Povezovanje sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov bi koristilo ciljem obeh strani glede trajnostnosti. Prispevalo bi k enakim konkurenčnim pogojem med Unijo in Združenim kraljestvom ter zmanjšalo tveganje selitve virov CO_2. Poleg tega bi se povečala gotovost pri oblikovanju cen ogljika, povečala likvidnost trgov ogljika in odpravila potreba po uporabi mehanizmov pogodbenic za ogljično prilagoditev na mejah za proizvode s poreklom iz druge pogodbenice.

1.2. Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Sporazum o trgovini in sodelovanju

Sporazum o trgovini in sodelovanju vsebuje določbe v zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi ter trgovanjem z emisijami toplogrednih plinov.

Kar zadeva sanitarne in fitosanitarne ukrepe, navedene določbe temeljijo na predpostavki dveh ločenih sanitarnih in fitosanitarnih območij. Ob tem izhodišču sporazum o trgovini in sodelovanju določa sodelovanje za zaščito življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin; spodbuja izvajanje Sporazuma STO o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov; zagotavlja, da sanitarni in fitosanitarni ukrepi ne ustvarjajo nepotrebnih ovir v trgovini; spodbuja večjo preglednost in razumevanje takih ukrepov; krepi sodelovanje v boju proti antimikrobni odpornosti, pri spodbujanju trajnostnih prehranskih sistemov, zaščiti dobrega počutja živali in elektronskem certificiranju; krepi sodelovanje v ustreznih mednarodnih organizacijah za

razvoj mednarodnih standardov, smernic in priporočil o zdravju živali, varnosti hrane in zdravju rastlin ter spodbuja njihovo izvajanje. V zvezi z ekološkimi proizvodi sporazum o trgovini in sodelovanju, zlasti Priloga 14 k sporazumu, določa vzajemno priznavanje enakovrednosti pravil EU in Združenega kraljestva o ekološki pridelavi.

Kar zadeva povezovanje sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov, člen 392(6) sporazuma o trgovini in sodelovanju določa, da Unija in Združeno kraljestvo resno razmislita o povezovanju svojih sistemov za oblikovanje cen ogljika na način, ki ohranja celovitost teh sistemov in omogoča povečanje njune učinkovitosti.

Nova sporazuma bi morala (i) zagotavljati dinamično usklajevanje z vsemi zadevnimi pravili Evropske unije, (ii) zagotavljati enotno razlago, (iii) vključevati mehanizem za reševanje sporov z neodvisnim arbitražnim razsodiščem na podlagi sporazuma o trgovini in sodelovanju, pri čemer je za vsa vprašanja prava EU končno pristojno Sodišče Evropske unije, ter (iv) vključevati zanesljiv mehanizem za zagotavljanje skladnosti z odločitvami arbitražnega razsodišča, na primer z možnostjo sprejemanja ustreznih ukrepov za zaščito interesov Unije in možnostjo navzkrižnih povračilnih ukrepov med novima sporazumoma ter med tema sporazumoma in področji, ki jih zajema sporazum o trgovini in sodelovanju.

Zagotavljati bi morala, da: (i) se ustrezno uporabljajo strukture upravljanja iz obstoječih sporazumov, zlasti sporazuma o trgovini in sodelovanju, ter (ii) da se za nova sporazuma uporablja zaščitna klavzula (člen 773) iz sporazuma o trgovini in sodelovanju.

Sporazum o izstopu, vključno z Windsorskim okvirom

Windsorski okvir določa, da se za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko samodejno uporablja sklop zadevnega prava Unije, da bi se izognili trdi meji na irskem otoku. Windsorski okvir se bo še naprej uporabljal tako v zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi kot enotnim trgom električne energije.

Predvidena sporazuma o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju ter o povezovanju sistemov za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov bi se zato uporabljala vzporedno z Windsorskim okvirom in brez poseganja vanj, kot je podrobno opisano v nadaljevanju.

(a) V zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi ukrepi:

– za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko bi se na podlagi Windsorskega okvira, zlasti člena 5(4) ter člena 13(1) in (3) v povezavi z ustreznimi deli Priloge 2, še naprej uporabljal zadevni pravni red Unije,

– še naprej bi se uporabljale določbe iz člena 12 Windsorskega okvira glede izvajanja, uporabe, nadzora in izvrševanja pravnega reda Unije, ki se uporablja za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko.

Namen je zagotoviti, da po sklenitvi sporazuma med EU in Združenim kraljestvom o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju, vendar zgolj dokler se tak sporazum v celoti spoštuje, enake koristi, ki izhajajo iz sporazuma, veljajo tudi za sanitarne in fitosanitarne vidike pretoka blaga na Severno Irsko iz drugih delov Združenega kraljestva, in sicer z medsebojnim delovanjem takega sporazuma in Windsorskega okvira.

To bi pomenilo, da bi se velika večina premikov živali, živalskih proizvodov, rastlin in rastlinskih proizvodov med Veliko Britanijo in Severno Irsko izvedla brez trenutno zahtevanih ali pričakovanih potrdil ali kontrol. Poleg tega bi se odpravile zahteve, kot je uporaba oznake „ni za EU“ za določene maloprodajne agroživilske proizvode, saj bi za EU in Združeno kraljestvo veljala ista sanitarna in fitosanitarna pravila in standardi, namembni kraj ali potrošnja tega blaga pa ne bi bila več omejena na Severno Irsko brez nadaljnjega gibanja v EU.

V ta namen bo Komisija predlagala začetek potrebnih postopkov za vključitev ustreznih aktov Unije v zvezi s prihodnjim sporazumom med EU in Združenim kraljestvom o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju v ustrezno prilogo Windsorskega okvira ter predložitev ciljno usmerjenih sprememb zadevne zakonodaje Unije, ki se uporablja za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko. Slednje bi lahko vključevale (i) elemente v zvezi z razširitvijo koristi, ki bi izhajale iz prihodnjega sporazuma, na pretok blaga med Veliko Britanijo in Severno Irsko in ustrezne zaščitne ukrepe ter (ii) določbe, s katerimi bi se opredelili pogoji za popolno ali delno ohranitev obstoječih sanitarnih in fitosanitarnih olajšav v skladu z Windsorskim okvirom, kadar je to koristno. Vsebina navedenih sprememb, vključno z ustreznimi zaščitnimi ukrepi, se lahko določi šele, ko se zaključijo pogajanja o sporazumu med EU in Združenim kraljestvom o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju ter bosta znana točno področje uporabe in vsebina predvidenega sporazuma.

(b) V zvezi s povezovanjem sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov:

Sporazum o povezovanju sistema Unije za trgovanje z emisijami s sistemom Združenega kraljestva za trgovanje z emisijami bi se moral uporabljati za Unijo in Združeno kraljestvo. V zvezi s Severno Irsko se bodo za veleprodajne trge z električno energijo še naprej uporabljale ureditve iz člena 9 Windsorskega okvira in Priloge 4 k navedenemu okviru.

1.3. Skladnost z drugimi politikami Unije

Prednosti enakih konkurenčnih pogojev

Oba sporazuma bi zagotovila enake konkurenčne pogoje za gospodarske subjekte v Evropski uniji in Združenem kraljestvu. Sporazum o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju bi zagotovil skupne standarde in regulativno usklajevanje s pravili Unije. Kar zadeva trgovanje z emisijami, bi sporazum o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov zagotovil vsaj enake ambicije glede razogljičenja, s čimer bi se zmanjšalo tveganje selitve virov CO_2 in izkrivljanja konkurence, pa tudi enako področje uporabe (razen za individualno stanovanjsko ogrevanje) in regulativno usklajevanje z zadevnimi pravili Unije.

Sporazum o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov bi moral izpolnjevati pogoje iz člena 2(6) Uredbe (EU) 2023/956 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (v nadaljnjem besedilu: uredba o CBAM). Zato se uredba o CBAM po začetku veljavnosti sporazuma ne bi uporabljala za blago s poreklom iz Združenega kraljestva. Prav tako Združeno kraljestvo ne bi uporabljalo lastnega mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah za blago s poreklom iz Unije.

Dvostranske trgovinske koristi

Sporazum o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju bi olajšal trgovino, saj bi odpravil potrebo po certificiranju in sistematičnih mejnih kontrolah za proizvode in standarde, ki jih zajema sporazum, hkrati pa ohranil visoke standarde varovanja javnega zdravja, zdravja živali in rastlin ter prehranske standarde.

Trajnostnost in podnebne koristi

Sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov je temelj njene podnebne politike in je namenjen stroškovno učinkovitemu zmanjševanju emisij toplogrednih plinov pri vrsti različnih dejavnostih. V skladu z načelom „onesnaževalec plača“ sistem za trgovanje določa omejitev in ceno ogljika za emisije iz energetskega sektorja in industrije, letalstva in pomorskega prevoza, ki povzročajo približno 40 % vseh emisij Unije. Sistem uporablja tržne sile za določanje cene ogljika, kar ustvarja spodbude za zmanjševanje emisij tam, kjer je to

najbolj stroškovno učinkovito. Cene ogljika vplivajo tudi na prihodke, ki se vlagajo v podnebne ukrepe in energetski prehod.

Sporazum o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov bi Uniji omogočil, da te koristi uporabi v dvostranskem okviru in podpre razvoj dobro delujočega mednarodnega trga ogljika prek povezovanja sistemov za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov. To je dolgoročni cilj Unije, zlasti kot sredstvo za doseganje podnebnih ciljev iz Pariškega sporazuma, sprejetega decembra 2015.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

2.1. Postopkovna pravna podlaga

V skladu s členom 218(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), kadar se predvideni sporazum ne nanaša izključno ali v pretežnem delu na skupno zunanjo in varnostno politiko, Komisija Svetu predloži priporočila. Svet sprejme sklep o odobritvi začetka pogajanj in imenovanju pogajalca ali vodje pogajalske skupine Unije.

V skladu s členom 218(4) PDEU lahko Svet pogajalcu da pogajalske smernice in določi poseben odbor, ki se posvetuje s pogajalcem.

Komisija priporoča začetek pogajanj med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom o dveh mednarodnih sporazumih, in sicer o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju ter o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami. Za pogajalca je treba imenovati Komisijo.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep o odobritvi začetka pogajanj v zvezi s predvidenima sporazumoma je člen 218(3) in (4) PDEU.

2.2. Materialna pravna podlaga

Ta predlog se nanaša na pogajanja o dveh različnih sporazumih, ki bosta spadala pod dve različni materialni pravni podlagi.

V skladu z mnenjem 1/94[5] in mnenjem 2/15[6] Sodišča Evropske unije so sporazumi s tretjimi državami, ki se nanašajo na sanitarne in fitosanitarne zadeve, del skupne trgovinske politike na podlagi člena 207 PDEU. Materialna pravna podlaga za sporazum med Unijo in Združenim kraljestvom o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju bi zato moral biti prvi pododstavek člena 207(4) PDEU.

Sporazum o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami se sklepa na podlagi člena 192(1) PDEU.

2.3. Pristojnost Unije

Ker pravna podlaga sporazuma o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju spada na področje skupne trgovinske politike, ima Unija izključno pristojnost za sklenitev navedenega sporazuma v skladu s členom 3(1) PDEU.

Unija ima izključno pristojnost tudi za sklenitev sporazuma o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami v skladu s členom 3(2) PDEU.

---

5 Mnenje Sodišča z dne 15. novembra 1994, mnenje 1/94, Zbirka odločb Evropskega sodišča 1994, str. I-05267.

6 Mnenje Sodišča z dne 16. maja 2017, mnenje 2/15, UL C 239, 24.7.2017, str. 3.

2.4. Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

V skladu s členom 5(3) PEU se načelo subsidiarnosti ne uporablja na področjih, ki so v izključni pristojnosti EU.

2.5. Izbira pogajalca

Ker predvidena sporazuma zajemata izključno vsebine, ki niso skupna zunanja in varnostna politika, je treba v skladu s členom 218(3) PDEU za pogajalca imenovati Komisijo.

2.6. Sorazmernost

Ukrepanje Unije ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev politike glede oblikovanja skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja ter povezovanja sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami.

2.7. Izbira instrumenta

To priporočilo za sklep Sveta se predloži v skladu s členom 218, odstavka 3 in 4, PDEU, ki določata, da Svet sprejme sklep o odobritvi začetka pogajanj in imenovanju pogajalca Unije. Svet lahko pogajalcu da tudi pogajalske smernice. Drugi pravni instrumenti, ki bi se lahko uporabili za dosego cilja tega priporočila, ne obstajajo.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

N. r.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Sporazuma bi morala vključevati določbe za zagotovitev, da Združeno kraljestvo finančno prispeva k podpori dela Unije na zadevnih področjih politike.

5. DRUGI ELEMENTI

5.1. Natančnejša pojasnitev posameznih določb priporočila

Evropska komisija s tem priporočilom poziva Svet Evropske unije, naj odobri začetek pogajanj o sporazumih med Unijo in Združenim kraljestvom o vzpostavitvi skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja ter o povezovanju njunih sistemov za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov, imenuje Evropsko komisijo za pogajalca Unije ter pogajalcu da smernice in imenuje odbora, v posvetovanju s katerima se vodijo pogajanja.

<u>Skupni elementi obeh sporazumov:</u>

1. Nobeden od sporazumov ne bi smel posegati v pravilno delovanje notranjega trga Unije in zadevnih sistemov.
2. Nobeden od sporazumov Združenemu kraljestvu ne bi smel dati pravice do sodelovanja pri odločanju Unije. Vendar bi moralo biti Združeno kraljestvo že v zgodnji fazi vključeno in primerno za državo, ki ni članica Evropske unije, prispevati k procesu odločanja o pravnih aktih Evropske unije na področjih, ki jih zajema obveznost dinamičnega usklajevanja in hkratne uporabe. Evropska komisija bi se morala z Združenim kraljestvom posvetovati v zgodnji fazi oblikovanja politik. Te pravice ne bi veljale za sodelovanje pri delu Sveta ali njegovih pripravljalnih teles.

3. Oba sporazuma bi morala določati obveznost Združenega kraljestva, da se dinamično usklajuje z zadevno zakonodajo Unije. Načelo dinamičnega usklajevanja bi moralo zagotavljati hkratno uporabo enakih pravil v okviru področja uporabe sporazuma.

4. Oba sporazuma bi morala zagotavljati enotno razlago in uporabo prava Unije na podlagi sodne prakse Sodišča Evropske unije. Zlasti bi bilo treba razlago zadevnih pravil, ki se uporablja v Uniji, uporabljati tudi v okviru odnosov med pogodbenicama.

5. Oba sporazuma bi morala vključevati učinkovita mehanizma za reševanje sporov, ki vključujeta neodvisno arbitražno razsodišče in zagotavljata, da je za vsa vprašanja prava Evropske unije končno pristojno Sodišče Evropske unije, pri čemer bi morala omogočati ustrezne ukrepe za zaščito interesov Unije v primeru nespoštovanja sporazumov.

6. Sporazuma bi morala zagotavljati, da se za njuno upravljanje uporablja institucionalna struktura odborov v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju.

7. Sporazuma bi morala vključevati določbe, s katerimi se zagotovi, da bodo navzkrižni povračilni ukrepi med novima sporazumoma in področji, ki jih zajema sporazum o trgovini in sodelovanju, še naprej mogoči, kot je predvideno v sporazumu o trgovini in sodelovanju.

8. Sporazuma bi morala zagotoviti, da se uporablja klavzula o zaščitnih ukrepih (člen 773) iz sporazuma o trgovini in sodelovanju.

9. Združeno kraljestvo bi moralo finančno prispevati h kritju ustreznih stroškov, povezanih z delom Unije na zadevnih področjih politike.

Glavni elementi v zvezi s sporazumom o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju:

10. Predvideni sporazum bi moral vzpostaviti skupno sanitarno in fitosanitarno območje med Unijo in Združenim kraljestvom v zvezi z Veliko Britanijo. Posledično bi se živali, rastline, živila/krma živalskega ali rastlinskega izvora in povezani proizvodi, ki so zajeti v predpisih, vključenih v področje uporabe sporazuma, in so povezani s standardi, zajetimi v sporazumu, gibali med Unijo in Združenim kraljestvom v zvezi z Veliko Britanijo, kot če bi se gibali znotraj Unije.

11. Področje uporabe bi moralo zajemati sanitarna in fitosanitarna pravila, pravila o varnosti hrane ter splošna pravila o varstvu potrošnikov, ki bi se uporabljala za proizvodnjo, distribucijo in potrošnjo agroživilskih proizvodov, ureditve glede živih živali in pesticidov, pravila o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov ter tržne standarde za nekatere sektorje ali proizvode.

12. Navedeno načelo dinamičnega usklajevanja bi moralo zagotavljati, da se za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi z Veliko Britanijo ter v Uniji uporabljajo enaka pravila v okviru tega področja uporabe, da se vzpostavi skupno sanitarno in fitosanitarno območje. Poleg tega načela bi moral sporazum določati hkratno uporabo vseh teh pravil za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi z Veliko Britanijo.

13. Prav tako bi moral sporazum določati, da se nekatere določbe prava Unije, vključno z nujnimi ukrepi in tistimi, ki se uporabljajo za vstop živali, rastlin, živil/krme živalskega ali rastlinskega izvora in povezanih proizvodov v Unijo iz preostalega sveta, takoj uporabljajo v Združenem kraljestvu v zvezi z Veliko Britanijo.

14. Sporazum bi moral Združenemu kraljestvu zagotavljati enake možnosti, da sprejme ciljno usmerjene ukrepe za varovanje svoje biološke zaščite in javnega zdravja, kot

jih državam članicam zagotavlja pravo Unije. Poleg tega lahko sporazum vključuje kratek seznam omejenih izjem od načel dinamičnega usklajevanja in hkratne uporabe. O taki izjemi bi se bilo treba dogovoriti le, če: (i) ne vodi k uporabi nižjih standardov v Združenem kraljestvu v zvezi z Veliko Britanijo v primerjavi s standardi, določenimi v zadevnih pravilih Unije, (ii) se nanjo ni mogoče sklicevati za kakršno koli drugo negativno omejevanje vstopa na ozemlje Združenega kraljestva ali vplivanje na vstop nanj za živali, rastline in blago s poreklom iz Unije, ki so skladni s pravom Unije, (iii) spoštuje načelo, da lahko v Unijo vstopijo samo živali, rastline in blago, ki so skladni s pravom Unije.

Glavni elementi v zvezi s sporazumom o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov:

15. Sporazum bi moral povezati sistema Unije in Združenega kraljestva za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov ter zagotoviti vzajemno priznavanje pravic do emisije.

16. Sporazum bi moral zagotavljati, da nobena od pogodbenic ne uporablja svojega mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah za uvoženo blago s poreklom iz druge pogodbenice, če je skladno z zadevno zakonodajo EU.

17. Področje uporabe sporazuma bi moralo med drugim vključevati sektorje proizvodnje električne energije, industrijske proizvodnje toplote (razen individualnega ogrevanja hiš), industrije, domačega in mednarodnega pomorskega prevoza ter domačega in mednarodnega letalstva, v okviru tega področja uporabe pa bi moral sporazum zagotavljati dinamično usklajevanje Združenega kraljestva z zadevnimi pravili Unije. Sporazum bi moral določati postopek za nadaljnjo razširitev seznama sektorjev, ki jih je treba zajeti.

18. Sporazum bi moral od Združenega kraljestva zahtevati, da se dinamično usklajuje z zadevnim pravnim redom, zlasti Direktivo 2003/87/ES in iz nje izpeljano zakonodajo.

19. Področje uporabe dinamičnega usklajevanja bi moralo vključevati tudi vse določbe finančnega regulativnega in nadzornega okvira EU, ki se uporabljajo za trgovanje s pravicami do emisije v okviru sistema Unije za trgovanje z emisijami (EU ETS) in njihovimi izvedenimi finančnimi instrumenti.

20. Sporazum bi moral za Združeno kraljestvo opredeliti mejno vrednost in načrt za zmanjšanje emisij, ki bi morala biti vsaj tako ambiciozna kot mejna vrednost in načrt za zmanjšanje emisij, ki ju uporablja Unija.

Priporočilo

SKLEP SVETA

o odobritvi začetka pogajanj med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom v zvezi z Veliko Britanijo ter o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 207(4) in člena 192(1) v povezavi s členom 218(3) in (4) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: sporazum o trgovini in sodelovanju)[7] se uporablja od 1. januarja 2021. Poleg Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu)[8] je temelj dvostranskih odnosov med Evropsko unijo (v nadaljnjem besedilu: Unija) ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska (v nadaljnjem besedilu: Združeno kraljestvo).

(2) Ko se je 31. decembra 2020 končalo prehodno obdobje, določeno v sporazumu o izstopu, se je za Združeno kraljestvo prenehalo uporabljati pravo Unije, začel pa se je uporabljati Protokol o Irski/Severni Irski, ki se zdaj imenuje Windsorski okvir[9] in je sestavni del sporazuma o izstopu.

(3) Od 1. januarja 2021 sta sanitarni in fitosanitarni območji Unije na eni strani ter Združenega kraljestva na drugi strani ločeni, z ločeno zakonodajo in politikami. Vendar se za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko na podlagi Windsorskega okvira uporabljajo sanitarna in fitosanitarna pravila Unije ter druga zadevna pravila, s čimer je Severna Irska vključena v sanitarno in fitosanitarno območje Unije.

(4) Unija in Združeno kraljestvo od 1. januarja 2021 uporabljata ločena sistema za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov, razen za Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko, kjer se za veleprodajne trge z električno energijo v skladu s členom 9 Windsorskega okvira in Prilogo 4 k navedenemu okviru uporablja sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov.

---

7 UL L 149, 30.4.2021, str. 10.

8 UL L 29, 31.1.2020, str. 7.

9 Windsorski okvir je novo ime Protokola o Irski/Severni Irski, kakor je bil spremenjen s Sklepom št. 1/2023 skupnega odbora v okviru sporazuma o izstopu, v skladu s Skupno izjavo št. 1/2023 Unije in Združenega kraljestva v skupnem odboru (UL L 102, 17.4.2023, str. 87).

(5) Unija je od samega začetka postopka izstopa Združenega kraljestva iz Unije kazala pripravljenost za vzpostavitev skupnega sanitarnega in fitosanitarnega območja z Združenim kraljestvom v zvezi z Veliko Britanijo, če so izpolnjeni ustrezni pogoji.

(6) Člen 764 sporazuma o trgovini in sodelovanju določa, da je boj proti podnebnim spremembam bistven element partnerstva, vzpostavljenega s sporazumom o trgovini in sodelovanju ter prihodnjimi dopolnilnimi sporazumi.

(7) V skladu s členom 392(6) sporazuma o trgovini in sodelovanju Unija in Združeno kraljestvo resno razmislita o povezovanju svojih sistemov za oblikovanje cen ogljika na način, ki ohranja celovitost teh sistemov in omogoča povečanje njune učinkovitosti.

(8) Člen 25(1a) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta[10] določa možnost sklenitve sporazumov s tretjimi državami o vzajemnem priznavanju pravic med sistemi za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov.

(9) Direktiva 2003/87/ES zahteva, da mora biti vsak tak sistem za trgovanje z emisijami tretje države obvezen in temeljiti na omejitvah absolutnih emisij. Sistem Združenega kraljestva za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov trenutno izpolnjuje ti merili.

(10) V skladu s členom 2(4) in (6) Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta[11] se slednja ne uporablja za blago s poreklom iz tretjih držav, s katerimi je Unija sklenila sporazum, ki v celoti povezuje sistem Unije za trgovanje z emisijami in sistem za trgovanje z emisijami te tretje države, ter izpolnjujejo vse ustrezne pogoje.

(11) Evropska komisija in Združeno kraljestvo sta na vrhu 19. maja 2025 dosegla skupni dogovor, v katerem so med ključnimi prednostnimi nalogami opredeljena prizadevanja za skupno sanitarno in fitosanitarno območje ter povezovanje njunih sistemov za trgovanje z emisijami. V skupnem dogovoru je opredeljen tudi politični dogovor o vrsti temeljnih parametrov za prihodnje delo v zvezi s sporazumoma o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju ter o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami, dogovor pa vključuje tudi opombo, da bosta obe strani v zvezi s temi zavezami ukrepali hitro v skladu s svojimi postopki in pravnimi okviri.

(12) Zato bi bilo treba začeti pogajanja za sklenitev dveh ločenih sporazumov z Združenim kraljestvom: enega o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju ter drugega o povezovanju sistemov Združenega kraljestva in Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Komisija je pooblaščena, da se v imenu Unije z Združenim kraljestvom pogaja o:

---

[10] Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/2024-03-01).

[11] Uredba (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L 130, 16.5.2023, str. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj).

(a) sporazumu o skupnem sanitarnem in fitosanitarnem območju med Unijo in Združenim kraljestvom v zvezi z Veliko Britanijo;

(b) sporazumu o povezovanju sistemov Unije in Združenega kraljestva za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov.

Člen 2

Pogajalske smernice so določene v Prilogi k temu sklepu.

Člen 3

Pogajanja potekajo v posvetovanju [s/z] [ime posebnega odbora oziroma odborov vstavi Svet].

Člen 4

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica